

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

ראש השנה דף יז.

כיצד הדין באנשים דלהלן כשיחיו המתים?

רשעים	בינוניים	צדיקים	
נכתבים ונחתמים לאלתר לגיהנם ¹	יורדים שעה אחת לגיהנם וצועקים ועולים הקב"ה רב חסד ומטה דינם לחסד	נכתבים ונחתמים לאלתר לחיי עולם	לבית שמאי לבית הלל

וכיצד הדין באנשים אלו?

מינים ³ מסורות ⁴ אפיקרוסים ⁵	פושעי ישראל או האומות בגופן ²	
יורדים לגיהנם ונידונין בה לדורי דורות, וגיהנם כלה ואין הם כלים	יורדים שעה אחת לגיהנם וצועקים ועולים (גם לב"ה)	כשהם בינוניים ⁶
	יורדים לגיהנם לידון בה י"ב חודש ואח"כ גופם כלה ונשמתם נשרפת ונעשית אפר תחת רגלי הצדיקים	כשהם רשעים

כיצד הקב"ה מטה כלפי חסד?

כיצד הקב"ה מטה כלפי חסד?	
"כובש" ⁷	לר' אלעזר (כצ"ל)
"נושא" ⁸	לר' יוסי בר' חנינא
מעביר את העבירה הראשונה שלא תנתן לכף ⁹	לתנא דבי ר' ישמעאל

¹ אכן כתבו התוס' (בד"ה כי), שאין הכוונה שלא תהיה להם תקנה לעולם אלא רק לייב חודש הם נידונים בגיהנם.

² בגמ' מבואר שפושעי ישראל בגופן מיקרי מי שלא הניח תפילין מימיו, ופושעי אומות העולם אלו שחטאו בעריות שכן נח מוזהר עליהם, (אכן גם ישראל שחטא בעריות נקרא פושע בגופו, אלא שבעכו"ם לא שייך מי שלא מנח תפילין ולכן לגבי העכו"ם הזכיר עבירה).

³ היינו צדוקים ובייתוסים שהפכו דברי אלקים חיים לרעה.

⁴ היינו מוסרי ממון ישראל ביד עכו"ם.

⁵ מי שמבזה ת"ח. ויחד עמהם גם האנשים שכפרו בתורה בזה שאמרו שאין תורה מן השמים, וכן אלו שכפרו בתחיית המתים. או אלו שפורשים עצמם מדרכי ציבור - היינו שלא מתענה בתענית הציבור, ואינן מצטער בצערם (אכן רש"י לא גורס לפורש מדרכי ציבור). ופרנס שמטיל על הציבור אימה יתירה שלא לשם שמים, ושחטאו והחטיאו את הרבים כירבעם בן נבט וחבריו.

⁶ דהיינו שיש להם מחצה מצות ומחצה עבירות, ונמצא בין העבירות שלהם גם עבירה שנקראת פושע בגופו.

⁷ פי', שהקב"ה בצדקתו כובש את כף המאזנים של זכות ומכריעות את העונות.

⁸ פי', שצדקת ה' היא שהוא נושא העון - שמגביה לכף העונות שעייז מכריעים הזכויות.

⁹ כלומר, מתחילה כשבא הקב"ה לשקול העונות והזכויות מעביר את העון הראשון. ומבאר רבא, שאין העון נמחק אלא נשאר בצד ואם יהיה מחצה עונות מחשב גם אותו, ואם היה בינוני עיי' שהעביר את העון הראשון ממילא מכריע כף של זכויות.